

Salon kaupunginhallituksen lausunto Turun hallinto-oikeudelle

Turun hallinto-oikeus on 26.2.2021 päivättyllä ja 2.3.2021 Salon kaupungin kirjaamoon saapuneella lausuntopyynnöllään dnro 20252/03.03.03.10/2021 pyytänyt Salon kaupunginhallitukselta lausuntoa kaupunginhallituksen 18.01.2021 tekemästä päätöksestä § 4 koskien vt. sosiaali- ja terveystoimintajohtajan virkasuhteen purkua koeajalla. Lausunto oli pyydetty antamaan 29.3.2021 mennessä, mutta siihen on pyydetty ja saatu lisäaikaa 6.4.2021 asti Salon kaupunginhallituksen kokousaikataulusta johtuen.

Selostus asiassa

Jussi Mattila (jäljempänä valittaja) on ollut virkasuhteessa Salon kaupunkiin 1.6.2020 alkaen. Virkasuhdetta koskee kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain (304/2003, myöhemmin viranhaltijalaki) 8 §:n 1 momentin mukainen kuuden (6) kuukauden koeaika virantoimituksen aloittamisesta alkaen. Koeaika on päättynyt 30.11.2020. Salon kaupunginhallitus päätti 9.11.2020 § 438 aloittaa kuulemisprosessin valittajan virkasuhteen purkamiseksi koeajalla. Salon kaupunginhallitus päätti 30.11.2020 § 451 purkaa valittajan virkasuhteen koeajalla. Ote pöytäkirjasta on tämän asiakirjan liitteenä.

Valittaja teki kaupunginhallituksen päätöksestä 10.12.2020 päivätyn ja 14.2.2020 Salon kaupungin kirjaamoon saapuneen oikaisuvaatimuksen, jossa oikaisuvaatimuksen tekijä vaati päätöksen kumoamista. Oikaisuvaatimus on tämän asiakirjan liitteenä. Kaupunginhallitus käsitteli asiaa kokouksessaan 18.1.2021 § 4 päättäen hylätä oikaisuvaatimuksen. Ote pöytäkirjasta on tämän asiakirjan liitteenä.

Valittaja on tehnyt kaupunginhallituksen oikaisuvaatimusta koskevasta päätöksestä valituksen Turun hallinto-oikeuteen.

Vastaukset valituksessa esitettyihin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin

Valituksen tekijä on esittänyt seuraavat vaatimukset:

- ”1. Salon kaupunginhallituksen päätös oikaisuvaatimukseen 18. 1. 2021 § 4 on kumottava.
2. Sosiaali- ja terveystoimintajohtajan virka on määrättävä jatkumaan.
3. Salon kaupunki on veloitettava suorittamaan Mattilalle laittoman koeaikaisen virkasuhteen purkamisen johdosta 1. 12. 2020 lukien viran jatkumiseen saakka kuukausipalkkaa vastaava määrä 6891 euroa kuukaudessa, kunnallisen viranhaltijalaissa määrätty vähennykset huomioiden, korkolain 4 §:n mukaisella viivästyskorolla kuukauden kuluessa siitä lukien, kun tuomio asiassa on annettu.
4. Salon kaupunki on veloitettava suorittamaan Mattilan oikeudenkäyntikulut asiassa korkolain 4 §:n mukaisine viivästyskorokoineen kuukauden kuluessa siitä lukien, kun tuomio asiassa on annettu.”

Valituksessa on esitetty seuraavat, valituksessa tarkemmin yksilöidyt perustelut:

”- Salon kaupunginhallituksen päätös on kumottava, koska päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä ja se on Hallintolain 434/2003 (jäljempänä Hallintolaki) 28 §:n vastainen

- koeajan purku on lain kunnallisesta viranhaltijasta 304/2003 (jäljempänä viranhaltijalaki) vastainen.

Valittaja katsoo, että kaupunginhallituksen puheenjohtaja Saija Karnisto-Toivonen osallistui esteellisenä asian käsittelyyn, viitaten Karnisto-Toivosen lehtihaastattelussa esittämään kommenttiin. Valittaja katsoo kommentin osoittavan ennakkokäsitystä, joka tekisi Karnisto-Toivosesta jäävin käsittelemään koeaikapurkua. Valittaja katsoo, että viran hoidossa ei ole ollut mitään huomautettavaa, vaan erottamisen perusteena on ollut ainoastaan erottamispäätöksen tehneiden henkilöiden kielteinen asenne valittajaa kohtaan.

Valittaja katsoo, että koeaikapurku on tehty vastoin viranhaltijalakia, koska edellä kuvatusta ennakkokäsityksestä ja työnantajan muusta toiminnasta johtuen koeaika on purettu epäasiallisin perustein.

Viranhaltijalain 2 luvun 8 §:n 4 momentin mukaisesti: ”Koeajan kuluessa virkasuhde voidaan molemmin puolin purkaa päättymään välittömästi. Purkaminen ei saa tapahtua syrjivillä tai koeajan tarkoitukseen nähden muutoin epäasiallisilla perusteilla.”

Viranhaltijalain hallituksen esityksen (HE 196/2002 s. 35) yksityiskohtaisissa perusteluissa on 8 §:n osalta todettu, että pykälän 3 momentin (nykyisin 4 momentti) mukaan virkasuhde voitaisiin purkaa päättymään välittömästi ilman 35 ja 41 §:ssä virkasuhteen päättämiseksi säädettyjä perusteita. Koeaikanakaan virkasuhdetta ei kuitenkaan saa purkaa syrjivin tai muutoinkaan koeajan tarkoitukseen nähden epäasiallisin perustein. Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi, että purkaminen ei saa tapahtua jäljempänä 12 §:ssä tarkoitetuilla tai koeajan tarkoitukseen nähden muutoin epäasiallisilla perusteilla. Purkamisen perusteen tulee olla sellainen henkilöön tai hänen työsuoritukseensa liittyvä syy, jonka vuoksi työnantajalla on peruste katsoa, että viranhaltijan toiminta ei vastaa työnantajan asettamia vaatimuksia

Salon kaupunginhallitus katsoo, ettei esitetyille vaatimuksille ole perusteita. Kaupunginhallituksen näkemys on perusteltu myöhemmin tässä asiakirjassa vastaavassa järjestyksessä kuin valitusasiakirjassa.

Valituksen perusteet

Hallintolain vastaiseksi väitetty menettely

Hallintolain 27 §:n mukaan:

Virkamies ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä, jos hän on esteellinen.

Mitä virkamiehen esteellisyydestä säädetään, koskee myös monijäsenisen toimielimen jäsentä ja muuta asian käsittelyyn osallistuvaa sekä tarkastuksen suorittavaa tarkastajaa.

Hallintolain 28 § 7 kohdan mukaan virkamies on esteellinen, jos luottamus hänen puolueettomuutensa erityisestä syystä vaarantuu. Hallintolain esitöiden (HE 72/2002) mukaan tällaisen erityisen syyn on oltava ulkopuolisen havaittavissa, ja sen puolueettomuutta vaarantavan vaikutuksen tulee olla samanasteista kuin muissakin esteellisyyssperusteissa.

Valituksen tekijä katsoo, että luottamus Karnisto-Toivosen puolueettomuuteen vaarantunut, koska hän on muodostanut ennakkokäsityksen valittajan osaamisesta ja pätevyydestä jo ennen kuin hän on aloittanut tehtävässään.

Kaupunginhallitus on päätöksellään 9.12.2019 § 484 määrännyt Salon kaupungin johtamisjärjestelmän kehittämistyöryhmän tehtäväksi hoitaa sosiaali- ja terveystalveluiden johtajan rekrytointiprosessiin liittyvät toimenpiteet, joiksi päätöksessä on mainittu mm. neuvottelut ulkopuolisen rekrytointikonsultin kanssa, hakuilmoituksen valmistelun koordinointi, haastattelujen valinta sekä haastattelujen suorittaminen. Lisäksi rekrytointiprosessiin on nimitetty erillinen haastatteluryhmä. Johtamisjärjestelmän kehittämistyöryhmän

puheenjohtaja on Saija Karnisto-Toivonen ja jäsen Ulla Huittinen. Haastatteluryhmän jäsenenä on ollut muun muassa Johanna Riski. Karnisto-Toivosen tehtävänä on sekä kaupunginhallituksen että johtamisjärjestelmän kehittämistyöryhmän puheenjohtajana ollut muodostaa käsitys tehtävää hakeneiden pätevydestä ja osaamisesta virkavaalia varten. Sama koskee myös muita valintaprosessiin osallistuneita kaupunginhallituksen jäseniä. Valintaprosessiin osallistuminen ja hakijoita koskevan käsityksen muodostaminen sen kuluessa ei tee luottamushenkilöstä jääviä kyseiseen virkasuhteeseen liittyvissä muissa asioissa, vaan kuuluu luottamushenkilön velvollisuuksiin päätöksentekijänä.

Valituksessa on katsottu (sivut 4-5), että Karnisto-Toivosen Turun Sanomissa julkaistu kommentti ”Pätevämpi tekijä sivuutettiin. Valituksi tulleella ei ole sellaisia näyttöjä, että hän olisi oikea henkilö johtamaan Salon kokaisen kaupungin sosiaali- ja terveystalveta.” rinnastuu korkeimman hallinto-oikeuden tapaukseen KHO:2019:4, jossa kunnanhallituksen puheenjohtaja oli julkisessa kirjoituksessaan mm. kehottanut eräiden järjestöjen puheenjohtajia painostamaan A:ta lopettamaan muutoksenhaku kunnanhallituksen päätöksistä ja katsonut muutoksenhakujen olleen aiheettomia. Hallintolain mukaan ennakkokäsitys siitä, miten asia tulee ratkaista, ei kuitenkaan sellaisenaan aiheuta esteellisyyttä. Erityisesti luottamuselinten jäsenten suhtautuminen käsiteltäväksi tulevaan asiaan on päinvastoin varsin usein julkisesti tiedossa etukäteen. Ennakkokäsityksen ilmaiseminen ei rinnastu tilanteeseen, jossa luottamushenkilö julkisesti kehottaa järjestöjä painostamaan yksityishenkilöä, jotta hän lopettaisi oikeuksiinsa kuuluvan muutoksenhakujen tekemisen. Hallintolain esitöiden (HE 72/2002) mukaan jääviyden aiheuttavan erityisen syyn puolueettomuutta vaarantavan vaikutuksen tulee olla samanasteista kuin muissakin esteellisyysperusteissa. Pelkkä kannan tai mielipiteen julkinen ilmaiseminen poliittiseen päätöksentekoon liittyen ei vaikutuksiltaan rinnastu laissa tarkoitettuihin esteellisyysperusteisiin. Kannan tai mielipiteen julkista ilmaisua ei voida pitää poikkeuksellisena toimintana kunnallispoliittisessa päätöksenteossa, eikä sen siten voida katsoa aiheuttavan erityisiä epäilyksiä kuntalaisissa. Turun Sanomien artikkelissa 22.4.2020 Karnisto-Toivonen on kommentoinut kaupunginhallituksen päätöstä ja virkavaalia hallituksen kokouksessa 20.4.2020. Ei voida pitää perusteltuna, että Karnisto-Toivonen olisi tuolloin ilmaissut ennakkokantansa kaupunginhallituksen 30.11.2020 käsittelemää virkasuhteen purkamista koeajalla koskevassa asiassa.

Valituksessa katsotaan (sivu 5) että kaupunginhallitus on ottanut kantaa asiaan Salon seudun sanomien artikkelissa 2.6.2020. Kyseessä ei ole kaupunginhallituksen kannanotto käytyyn keskusteluun, vaan toimittajan referointi esittelytekstin perusteluista.

Valituksessa on esitetty (sivu 7), että asiaan liittyen Salon seudulla käyty keskustelu median ja lehtien sivuilla ja arvioitu asian olevan ”härskiä poliittista peliä”. Väitteen tueksi on esitetty lehtileikkeitä, joista ilmenee (valituksen liite 6), että sitaatti härskistä poliittisesta pelistä on valittajan itsensä esittämä Salon Seudun Sanomissa 10.11.2020. Valittaja ei omaan kommenttiinsa viitaten voi aiheuttaa poliittisen päättäjän jääviyttä. Kun väitteessä tai muissa liitteinä olevissa lehtileikkeissä ei ole viitattu kehenkään tiettyihin henkilöihin, vaan ”joihinkin hallituksen jäseniin”, ei voida perustellusti väittää, että yleisön keskuudessa olisi syntynyt perusteltuja epäilyjä poliittisesta pelistä erityisesti tai ainoastaan Karnisto-Toivoseen liittyen. Poliittisia päättäjiä kohtaan esitetty rajukaan kritiikki ei pelkästään muodosta esteellisyyttä asiassa. Riskin ja Huittisen nimet on lehtileikkeissä nostettu ainoastaan eriävän mielipiteen jättäjinä, ja Karnisto-Toivosen nimi lisäksi antamansa kommentin yhteydessä, jolloin asian muun käsittelyn ei voida katsoa viittaavan yksilöivästi heihin.

Valituksessa on katsottu (sivu 6), että käsitystä päätöksen syntymistä virheellisessä järjestyksessä tukee se, että asiaa koskeva esitys tuli osalle kaupunginhallituksen jäsenistä yllätyksenä, ja ennen asiaa koskevan esityksen tuomista kaupunginhallitukseen ei tehty koeaikapurkuun liittyvää virkamiesvalmistelua. Salon kaupungin hallintosäännön 149 §:n mukaan toimielin voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistöpäätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Hallintosäätö on tämän asiakirjan liitteenä. Kaupunginhallituksen kokouksessa 9.11.2020 jäsen Marja Ruokonen teki jäsen Simo Vesan ja jäsen Johanna Riskin kannattamana ehdotuksen asian käsittelemisestä. Kaupunginhallitus päätti äänin 7-6 ottaa asian käsiteltäväksi. Hallintosäännössä ei ole asetettu velvollisuutta tiedottaa toimielimen muita jäseniä tehtäväksi aiotusta ehdotuksesta, josta syystä asian mahdollinen yllätyksenä tuleminen yhdelle tai useammalle hallituksen jäsenistä ei osoita päätöksen syntyneen virheellisessä järjestyksessä. Kun hallintosäännössä on annettu toimielinten jäsenille mahdollisuus tehdä kokoustilanteessa ehdotuksia käsiteltävistä asioista, ei viranhaltijavalmistelu ole edellytys asian käsittelyyn ottamiselle. Asia on kokouksessa päätetty lähettää viranhaltijavalmisteluun ennen varsinaista päätöksentekoa asiassa.

Valittaja katsoo (sivu 6), että päätöksen syntymistä virheellisessä järjestyksessä tukee se, että hallituksen jäsenet Karnisto-Toivonen, Riski ja Huittinen ovat tavanneet valittajan vain kolmesti tämän virkasuhteen aikana. Tällä mahdollisesti viitataan ainoastaan kasvokkain tapahtuviin ja virkasuhteen aikana toteutuneisiin tapaamisiin, sillä valittaja on asiantuntijana osallistunut normaalisti työtehtäviinsä kuuluen muun muassa kaupunginhallituksen kokouksiin, iltakouluihin ja ajankohtaispäivään, joissa myös mainitut henkilöt ovat olleet mukana. Valtuutettu Riski on Salon kaupunginhallituksen edustaja sosiaali- ja terveystalokunnassa, jonka esittelijä valittaja oli. Riski osallistui virkaa koskevaan valintaprosessiin haastatteluryhmässä, joka haastatteli myös valittajaa. Valittaja on osallistunut myös viikottaisiin nk. listabrieffeihin johtamansa toimialan asioiden osalta, joissa puheenjohtajisto on paikalla. Puheenjohtajistoon kuuluvat Saija Karnisto-Toivonen ja Ulla Huittinen. COVID-19 -pandemiasta johtuen valtaosa kaupunginhallituksen tilaisuuksista on järjestetty etäyhteyksien avulla, kuten valituksessakin todetaan. Henkilökohtainen keskustelu kaupunginhallituksen jäsenten kanssa ei ole edellytys palvelussuhteen purkamiselle, koska viranhaltijan kuulemisesta asiassa ja varsinaisesta työsuorituksen arvioinnista vastaa esimies. Kuten valituksessa todetaan (s. 2.), uudenlainen toimintakulttuuri on vaikuttanut totuttuihin yhteistyömuotoihin, joten kasvokkain tapahtuvien kohtaamisten määrän ei voida katsoa olevan yhteistyötaitojen toteutumisen arvioinnin kannalta oleellista.

Edelleen valituksessa on katsottu, että päätöksen syntymistä virheellisessä järjestyksessä tukee se, että päätös on syntynyt vastoin oikaisuvaatimuksen tekijän esimiehen, vt. kaupunginjohtajan esitystä. Vt. kaupunginjohtajan asiaa koskevassa esityksessä on todettu viranhoidossa ilmenneen puutteita, mutta esitetty ettei purkuperusteen muodostavista puutteista huolimatta virkasuhdetta pureta. Päätösvalta asiassa on kaupunginhallituksella, jolloin lopullisen päätöksen poikkeaminen esittelijän ehdotuksesta ei tee siitä virheellisessä järjestyksessä syntynyttä.

Viranhaltijalain vastaiseksi väitetty menettely

Valittaja katsoo (sivu 9), että kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja ainakin kaksi kaupunginhallituksen jäsentä ovat ottaneet kielteisen kannan valittajan tekijän sopivuudesta ja pätevydestä tehtävään jo ennen virkasuhteen alkamista. Väitettä on kuitenkin perusteltu vain sillä, että rekrytointiprosessiin ja siihen liittyvään päätöksentekoon osallistuneet poliitikot ovat muodostaneet käsityksen hakijoiden pätevydestä ja osaamisesta prosessin aikana, ennen kuin viranhaltija on ottanut tehtävän vastaan. Koska tämä on edellytys nimityspäätökselle, ei käsityksen muodostamista osaamisesta voida tältä osin pitää epäasiallisena silloinkaan, kun käsityksen mukaan siinä on jo rekrytointivaiheessa nähty eräitä puutteita. Kun nimityspäätös on syntynyt äänestyksellä, on tavanomaista, etteivät kaikki päätöksentekoon osallistuneet ole pitäneet nimitettävää henkilöä hakijoista pätevimpänä.

Valittaja katsoo (sivu 9), ettei Salon kaupungin operatiivisen johdon taholta ole kertakaan annettu erityisiä toimintaohjeita tai pyydetty häntä oikaisemaan virheellistä toimintaansa. Toisaalta kuulemiskutsuun antamassaan vastineessa ja kuulemistilaisuudessa valittaja on viitannut johtoryhmän sekä esimiehensä antamaan ohjeistukseen ja niiden noudattamiseen kuulemiskutsussa mainituissa tilanteissa. Lisäksi pääosa

purkuperusteena olleista seikoista liittyy hallintosäännön ja kaupunginhallituksen ja -valtuuston päätösten vastaiseen toimintaan. Toimialajohtajan tasoiselta viranhaltijalta voidaan edellyttää näiden noudattamista myös ilman esimiehen erillistä määräystä tai ohjeistusta. Valittaja ei myöskään väitä tuoneensa esille tai pyytäneensä neuvoa, mikäli hänellä olisi ollut epäselvyyttä Salon kaupungin käytäntöjen tai ohjaavan lainsäädännön suhteen.

Valituksessa on viitattu Turun hovioikeuden päätökseen 5.3.2010 S 09/488, ja katsottu sen rinnastuvan valittajaa koskevaan tapaukseen. Valituksessa ei ole esitetty perusteluja sille, miksi kyseisessä työsuhteessa tehty koeaikapurku rinnastuisi käsiteltävänä olevaan asiaan muutoin kuin siinä, että molemmissa perusteena on ollut kokonaisarvio. Hovioikeuden päätös koskee tilannetta, jossa perusteena on ollut muun muassa henkilön masennussairaus. Toisin kuin hovioikeuden päätöksessä, Salon kaupunginhallitus ei ole purkamispäätöksessään vedonnut tehtävän aiheuttamaan liian suureen suorituspaineeseen viranhaltijalle, josta syytä ei tule arvioitavaksi onko tehtävä ollut liian suorituspainetta aiheuttava valittajalle.

Valituksessa katsotaan (sivu 11), että kuulemiskutsussa ilmoitetut perusteet koeaikapurulle on ilmoitettu niin yleisellä tasolla, että niihin vastaaminen on ollut vaikeaa, kun yksityiskohtia ei ole annettu. Kuitenkin valittaja on vastineessaan ja kuulemistilaisuudessa vastannut kaikkiin esitettyihin väitteisiin, jotka kuulemiskutsussa on yksilöity esimerkiksi viittaamalla kokouspäivämääriin sekä päätösnumeroihin.

Valittaja katsoo, ettei hänelle ole annettu riittävää aikaa valmistautua kuulemiseen, ja että perusteet on kerrottu hänelle vasta 20.11.2020. Päätös kuulemisprosessin käynnistämisestä on tehty 9.11.2020. Valittajalle on kuvattu suullisesti kuulemisen perusteet palaverissa 10.11.2020 ennen kuulemiskutsun luovuttamista. Läsnä palaverissa ovat olleet valittajan lisäksi vt. kaupunginjohtaja, hallintojohtaja sekä henkilöstöjohtaja. Tämän jälkeen valittaja on pyytänyt perusteluja myös kirjallisesti sähköpostillaan 17.11.2020. Tällöin valittajalle toimitettu kokouksen pöytäkirjanote. Kirjallisesti perusteet on toimitettu täydennytyssä kuulemiskutsussa 20.11.2020. Kuuleminen on toteutettu 25.11.2020.

Valituksessa on esitetty (sivu 12), että virkasuhteen purun syynä olisi ollut kaupunginhallituksen päätöksen mukaisten muoto- ja sisältövaatimusten puuttuminen muun muassa vaihtoehtoisten ratkaisujen esittämisen sekä ehdotusten kustannusvaikutusten arvioinnin osalta. Näihin on kuitenkin viitattu osana valmistelun laadullisia puutteita ja valmisteluosaamista. Valmistelun tehtävänä on tuoda päättäjälle riittävät tiedot päätöksen tekoa varten, eikä käsiteltävien asioiden luonne huomioiden ole perusteltua katsoa, että merkittäviä kustannusvaikutuksia aiheuttavien päätösten esittely ilman kustannustietoja tai vastoin toimielimen lainvoimaista päätöstä olisi laadullisesti hyvää valmistelua.

Valituksessa on katsottu (sivu 12), että purku on ollut asiaton, koska purkuperusteeseen on vedottu vasta lähellä koeajan päättymisaikaa. Kuitenkin esittelyt, joihin koeajan perusteluissa viitataan, ovat tapahtuneet sosiaali- ja terveyslautakunnan lokakuun kokoukseen, ja kaupunginhallitus on pyytänyt niihin liittyvää selvitystä iltakoulussa 21.10.2020. Kuulemiskutsussa viitataan talousarviovalmisteluun, joka on ollut kaupunginhallituksen käsittelyssä sen kokouksessa 24.11.2020. Kun tapahtumat ja tilanteet, joiden nojalla kokonaisarvio on täydentynyt ovat tapahtuneet koeajan loppupuolella, ei ole perusteltua olettaa että niihin olisi tullut vedota jo aiemmin koeajan kuluessa. Koeajan alkupuolella toimielimet ovat olleet kesätauolla, josta syytä myöskään valmistelun tai esittelyn arviointia ei ole voitu tuolloin suorittaa.

Valituksessa on katsottu (sivu 12), että purun perusteissa on kyse yksittäisen päätösehdotuksen muotoseikasta. Kuulemiskutsussa (sivu 2) on yksilöity myös toinen, kehitysvammahuollon tiloihin liittyvä vastaava esittely, jota ei valituksessa käsitellä. Valmistelun puutteita koskien on lisäksi viitattu myös sote-lausunnon sekä talousarvion valmisteluun. Palvelussuhteen purkamisen jälkeen ilmeni, että sosiaali- ja terveyslautakunnan päätöksentekoon oltiin viemässä sopimuksia, joiden esittelytekstistä ei ilmennyt, että oikaisuvaatimuksen tekijä oli jo toimivaltuutensa ylittäen allekirjoittanut sopimukset.

Valituksessa on katsottu (sivu 12), että valittajan kaupunginhallituksen ns. Teijo-päivässä (kaupunginhallituksen epävirallinen ajankohtaispäivä) pitämä alustus riittäisi täyttämään velvollisuuden saattaa asia kaupunginhallituksen viralliseen käsittelyyn. Lisäksi valittaja katsoo, että alustuksella osallistettiin kaupunginhallitus päätöksentekoon. Kuitenkin toisaalla oikaisuvaatimuksessa katsotaan, ettei oikaisuvaatimuksen tekijä ollut tietoinen kaupunginhallituksen näkemyksistä tai kokemista epäkohdista valmisteluun liittyen. Kyseisen tilaisuuden aikana tuotiin esiin tarve kaupunginhallituksen lähetekeskustelulle, jollaisena ei voida pitää ajankohtaispäivän alustuksen yhteyteen varattua aikaa kysymyksille. Edelleen kyseisessä tilaisuudessa käytiin keskustelu siitä miksi asiassa oltiin järjestämässä vierailu suunniteltuihin tiloihin vaikka konkreettisista toimenpiteistä tuli pidättäytyä ennen lähetekeskustelua. Viimeistään tässä vaiheessa valittaja on tullut tietoiseksi kaupunginhallituksen tahtotilasta lähetekeskustelun suhteen. Teijo- päivässä esitetty alustus ja lautakuntaan vietävä esitys eivät olleet ratkaisuvaihtoehdoiltaan yhtenevät. Vaikka valittaja ilmoittaa ettei ollut tietoinen kaupunginhallituksen näkemyksistä tai kokemista epäkohdista valmisteluun liittyen, hän ilmoittaa vetäneensä esittelynsä pois lautakunnan esityslistalta, ”koska kunnanhallitus tai ainakin osa heistä, oli asiasta eri mieltä.” (s. 12)

Valituksessa on katsottu (sivu 12), että ei ole perusteltua vedota [palvelussuhteen purun perusteluna] yksittäiseen muotovirheeseen asiassa, jota ei ole poisvetämisen johdosta olemassakaan. Lisäksi katsotaan, ettei tämän yksittäisen muotovirheen [Hinttaa ja Kukonkalliota koskeva asia] lisäksi valittajan esitykset eivät ole saaneet moitteita koko kuuden kuukauden virkasuhteen ajalla. Kuten edellä tässä tekstissä on kuvattu, kuulemiskutsussa ja kuulemisessa on viitattu myös toiseen, kehitysvammahuoltoa koskevaan esittelyyn ja muihin valmisteluihin. Pelkästään esitysten vetämisen pois kehotusten jälkeen ei voida katsoa osoittavan, että esittelijä esitykset tehdessään tiesi niiden olevan virheellisiä ja että hänen osaamisensa täten olisi vaaditulla tasolla, tai ettei ”asiaa olisi olemassakaan”.

Valituksessa on esitetty (sivu 12), että koeaikapurku on tehty syrjivillä perusteilla, ja olisi siten vastoin yhdenvertaisuuslakia ja virkamiehen yhdenvertaiselle kohtelulle asetettavia edellytyksiä. Valittaja katsoo, että häntä on syrjitty yhdenvertaisuuslain syrjintäkiellon vastaisesti johtuen hänen mielipiteistään liittyen hänen esittelemiinsä ehdotuksiin toimielimille. Toisaalta valittaja kuitenkin katsoo, että kyseiset valmistelut on jo käynnistetty ennen hänen viranhoitoaan, ja että valmistelutekstin on kirjoittanut muu kuin valittaja itse. Kumpikaan näistä seikoista ei tue tulkintaa, jossa kyseessä olisi valittajan mielipiteeseen kohdistuva kritiikki tai seuraamus.

Kunnallisessa päätöksenteossa on tavanomaista, etteivät poliittiset päätöksentekijät aina yhdy valmistelijan tai esittelijän näkemyksiin, tai että toimielin ei ole yksimielinen näkemyksessään. Valmistelijan tehtävänä ei ole esittää asiassa omaa henkilökohtaista mielipidettään vaan asiantuntemukseensa ja taustaselvityksiin nojaava ammatillinen mielipide, jonka esittämisen ei tässä voida perustellusti johtaneen syrjintään kaupunginhallituksen jäsenten taholta vain siksi, ettei kaupunginhallitus mahdollisesti olisi ollut esittelijän kannalla, mikäli asia olisi asianmukaisesti tuotu sen käsittelyyn. Kun kaupunginhallitus on yksimielisellä lainvoimaisella päätöksellään päättänyt, että asia on tuotava sen lähetekeskusteluun, ja kun kaupunginvaltuusto on hallintosäännössä määritellyt toimielinten toimivaltuudet, ei valmistajan tai esittelijän mielipide siitä, minkä toimielimen käsiteltäväksi asia tulisi viedä, saa yhdenvertaisuuslain suojaa. Mikäli toimielin on erimielinen esittelijän päätösehdotuksen kanssa, se voi kumota sen jäsenen kannatetulla vastaehdotuksella, eikä esittelijän mielipide tässäkin tilanteessa saa yhdenvertaisuuslain suojaa.

Purun perusteena ei ole käytetty valittajan mahdollista mielipidettä esiteltävän asian ratkaisulle, kun perusteena on ollut asian esittely väärälle toimielimelle. Vaatimus lähetekeskustelusta ei osoita vaatimusta esittelijän mielipiteen vastaisesta esittelystä.

Kunnallisessa viranhaltijasta annetun lain 12 §:ssä säädetään, että työnantajan on kohdeltava viranhaltijoita tasapuolisesti, jollei siitä poikkeaminen ole viranhaltijoiden tehtävä ja asema huomioiden perusteltu. Valituksessa on esitetty (sivu 12), että koeaikapurku on tehty vastoin virkamiehen yhdenvertaiselle kohtelulle asetettavia edellytyksiä, muttei ole yksilöity millä tavoin tai kehen verrattuna oikaisuvaatimuksen tekijää on kohdeltu eriarvoistavasti.

Yhdenvertaisuuslain 8 §:n mukaisesti syrjintä mielipiteen nojalla on kielletty. Syrjintänä ei kuitenkaan voida pitää muun muassa sitä, että palvelusuhteen hoitamiseen liittyvässä harkinnassa huomioidaan työtehtävien laatuun ja niiden suorittamiseen liittyvä todellinen ja ratkaiseva vaatimus. Syrjintäoletaman syntyminen edellyttäisi, että henkilön mielipidettä käytettäisiin perusteena koeaikapurulle. Mielipide ei saa suojaa, jos kysymyksessä on mielipide siitä tuleeko lainvoimaisia päätöksiä tai hallintosääntöä noudattaa. Tämä koskee tasavertaisesti kaikkia viranhaltijoita ja työntekijöitä.

Valituksessa on esitetty (sivu 12), että väite havainnoista valittajan yhteistyötaitoista on epäuskottava, koska virkasuhdetta edeltävissä soveltuvuustesteissä sekä kaupunginhallituksen 1.6.2020 tekemässä päätöksessä korostetaan yhteistyötaitoja, ja rekrytointiprosessin yhteydessä tehdyssä arvioinnissa on todettu hakijan osoittaneen hakemuksessa ja haastattelussa vahvoja vuorovaikutustaitoja. Mahdollisuus palvelusuhteen purkamiseen koeaikana on asetettu, jotta sekä työntekijällä että työnantajalla olisi mahdollisuus arvioida, vastaako työ tai työsuoritus hakuprosessin aikana muodostunutta käsitystä. Ei ole perusteltua katsoa, että koeaikana ei saisi arvioida ominaisuuksia, jotka hakemuksen tai haastattelun perusteella on jo haastatteluprosessin aikana arvioitu. Sekä haastattelu että soveltuvuusarvioinnit perustuvat yleisesti hakijan omaan kertomaan, kun koeajan tarkoituksena on arvioida tosiasiallista työsuoritusta.

Yhteistyötaitojensa tueksi valittaja on vedonnut eräiden alaistensa sekä eräiden muiden henkilöiden näkemyksiin työsuorituksestaan. Koska koeaikapurku ei ole liittynyt valittajan tekijän henkilöstöjohtamistaitoihin, ei niitä ole syytä erikseen tarkastella. Sosiaali- ja terveystieteiden johtajalta edellytettävät yhteistyötaidot edellyttävät laajoja yhteistyötaitoja myös poliittisiin päätöksentekijöihin ja muihin sidosryhmiin nähden.

Valituksessa katsotaan (sivu 17), että esitetyt puutteet viranhaltijan kyvyssä koordinoida hankkeita eivät pidä paikkaansa, koska valittaja tehtävä ei ole ollut muun muassa ohjausryhmän koolle kutsuminen taikka suunnittelu- ja valmistelutyö, jota tehneessä ryhmässä ovat olleet edustajina valittajan alaiset, ei valittaja itse. Valittaja kertoo vaatimuksessa osallistuneensa sairaanhoitopiirin johdon tapaamiseen vain kerran. Valittaja katsoo, ettei hän ole voinut koordinoida hanketta, koska hän ei ole kuulunut hankkeen ohjausryhmään. Lisäksi valittaja vetoaa siihen, että Salon kaupunki on Salon sairaala -kärkihankkeessa vain yhteistyökumppani, ja koordinoitavastuu on Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirillä. Edellä kuvatun voidaan katsoa tukevan sitä palvelusuhteen perusteluna ollutta näkemystä siitä, ettei valittaja ole omalta osaltaan pyrkinyt edistämään hanketta. Salon sairaala -hanke on määritelty Salon kaupungin strategiseksi kärkihankkeeksi, jolloin ei voida perustellusti esittää, että hankkeen koordinoinnista myös Salon kaupungin osalta vastaisi Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri. Ei ole perusteltua katsoa, ettei valittajalla ole ollut vaikutusmahdollisuuksia alaistensa toimintaan heidän tehtäviinsä kuuluvissa työryhmätyöskentelyissä. Salon sairaala -kärkihankkeen koordinointi on mainittu toimialajohtajan tehtäväksi jo viran hakuilmoituksessa, joten ei voida perustellusti katsoa valittajan olettaen, ettei hänellä ole hankkeessa roolia. Kuten valittaja huomauttaa, kokemus hankkeiden johtamisesta on ollut myös rekrytointipäätöksen perusteena perustuen juuri hakuilmoituksessa mainittuun kärkihanketehtävään.

Valituksessa katsotaan (s.18), että oikaisuvaatimuksen tekijä on talousarviotyössä tuonut päätöksentekoon faktat ja esittää niihin perustuen päätösehdotukset. Kuitenkin kuulemistilaisuudessa käsitellysti toimialan

valmistelussa oli jätetty huomiotta sairaanhoitopiirin kuntakohtainen arvio, jolla on merkittävä vaikutus toimialan budjettiin.

Sote-lausuntovalmistelun osalta valittaja katsoo (sivut 18-19), että valmistelun kuluessa oli sovittu eräiden muiden kuntien lausuntojen käyttämisestä valmistelun pohjana. Tällä ei kuitenkaan ole perusteltavissa lausuntojen sanatarkka kopioiminen myös niiltä osin, jotka eivät koske Salon kaupunkia, tai muun, Salon kaupungin erityispiirteisiin ja -tarpeisiin liittyvän valmistelun puuttuminen.

Valittaja katsoo (sivu 19), että hän on toiminut sote-lausunnossa vain valmistelijana. Lisäksi hän katsoo, että esittelijä on virkavastuussa ratkaisuehdotuksestaan, ja vastaa siitä, että asian käsittelyssä on otettu huomioon kaikki käsiteltävän asian kannalta merkittävät säädökset ja määräykset ja asia on selvitetty lain edellyttämällä tavalla. Näin ollen valittaja katsoo, että tällä perusteella vastuu mahdollisista virheistä on kaupunginhallituksen esittelijänä toimineella vt. kaupunginjohtajalla. Valittaja on kuitenkin toiminut itse asiassa esittelijänä viedessään asian sosiaali- ja terveyslautakunnan käsiteltäväksi, eikä siten voi esittelijän vastuuseen vedoten katsoa, ettei virkavastuu asiassa koske häntä. Viranhaltija on virkavastuussa toiminnastaan myös toimiessaan asian valmistelijana. Valmistelijan vastuulla on asian oikeellinen, riittävä ja hyvä selvittäminen ja asiaa koskevan lainsäädännön ja ohjeistuksen riittävä tuntemus ja noudattaminen.

Valittaja katsoo (sivu 19), että väite siitä, ettei hän olisi toiminut työnantajan ohjeiden ja viranhaltijaa velvoittavien sääntöjen mukaisesti, ei pidä paikkaansa. Edellä esitetysti on kuitenkin dokumentoidusti selvää, että mainittuja ohjeita ja sääntöjä ei ole noudatettu. Lisäksi valittajan palvelussuhteen purkamisen jälkeen on ilmennyt, että hän on toimi- ja hankintavaltuutensa merkittävästi ylittäen allekirjoittanut sopimuksia tuomatta niitä ensin asianmukaisesti toimivaltaisen toimielimen päätöksentekoon. Koska nämä seikat ovat tulleet työnantajan tietoon palvelussuhteen jo päättyttyä, ei niihin ole voitu kuulemistilanteessa vedota, eikä viranhaltijaa niistä kuulla. Seikan voidaan kuitenkin katsoa tukevan käsitystä siitä, että valittajalla ei ole ollut tahtoa tai taitoa ohjeistuksen ja sääntöjen noudattamiseen.

Johtopäätös

Valittaja ei ole valituksessaan tuonut esiin sellaisia seikkoja, joiden mukaan virkasuhteen purulle koeaikana ei olisi ollut asiallisia perusteita. Valittaja ei ole tuonut esiin sellaisia seikkoja, joiden mukaan koeaikapurku täyttäisi syrjinnän tunnusmerkit. Virkasuhteen purku koeaikana on kuulunut kaupunginhallituksen harkintavaltaan, ja perustunut palvelussuhteen ja kuulemisprosessin aikana saatujen tietojen perusteella suoritettuun kokonaisarviointiin. Prosessissa on noudatettu hallintolain ja viranhaltijalain säännöksiä, eikä päätös ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Valituksessa ei siten ole esitetty sellaisia oikeudellisesti vaikuttavia eikä tarkoituksenmukaisia syitä, joiden johdosta voitaisiin katsoa olevan syytä muuttaa kaupunginhallituksen tekemää päätöstä vt. sosiaali- ja terveysjohtajan palvelussuhteen purkamisesta koeajalla.

Esitetystä selvityksestä lausuminen

Valittaja viittaa vaatimuksessaan mm. eräisiin Salon kaupungin hallituksen pöytäkirjanotteisiin, lehtiartikkeleihin, soveltuvuustutkimuslausuntoon, viranhoidtomääräykseen sekä virkasuhteen päättämisilmoitukseen.

Kaupunginhallituksella ei ole näistä valituksen liitteistä muuta lausuttavaa kuin edellä ilmenee.

Lisätietoja antavat henkilöt

Lisätietoja asiassa antavat:

hallintojohtaja Laura Ala-Hannula, laura.ala-hannula@salo.fi, puh. 02 778 2020

Liitteet

- lausuntopyyntö liitteineen
- Mattilan oikaisuvaatimus liitteineen
- pöytäkirjanotteet asian käsittelystä Salon kaupunginhallituksessa liitteineen
- Salon kaupunginhallituksen puheenjohtaja Saija Karnisto-Toivosen lausunto
- Salon kaupungin hallintosääntö

Salon kaupunginhallituksen psta,

Tero Nissinen

kaupunginjohtaja